

Kulturno-edukativna akcija Etnografskog muzeja *Dajmo djeci korijene i krila*

Projekt *Svijet igračaka*, autorice dr. sc. Iris Biškupić Bašić, više kustosice, najposjećenija je izložba u povijesti Etnografskog muzeja u Zagrebu s četrdeset tisuća posjetitelja u šest mjeseci trajanja. Zbog izuzetno velikog interesa prepoznali smo povoljan trenutak da „produljimo život“ vještini izrade tradicijskih igračaka te da ujedno sačuvamo zasluženno mjesto zaštićenog kulturnog dobra na UNESCO-ovoj Reprezentativnoj listi nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Tijekom 2013. osmislili smo i pokrenuli edukativnu i darovnu akciju *Dajmo djeci korijene i krila* kao kulturno-obrazovnu dopunu i nastavak projekta *Svijet igračaka*. Etnografski muzej ovom inovativnom akcijom promiče svoje aktivnosti izvan muzejskog prostora i doprinosi razvoju kontakata s društvenim akterima iz različitih okruženja. Upravo očuvanjem kulturnih identiteta muzej služi društvu i njegovu napretku.

Akcija je osobito značajna iz više razloga: promiče nematerijalnu kulturnu baštinu; pomaže nastavku održanja tradicijskog umijeća; podiže svijest o važnosti nasljeđa što je prepoznato i u široj zajednici. Naime, Krapinsko-zagorska županija, Srednja škola Oroslavje te zagorski majstori obrtnici koji izrađuju igračke, uz potporu Europskih fondova za regionalni razvoj, sudjeluju u oblikovanju „Putu igračaka“ kojim bi se, kroz turističku ponudu, omogućio obilazak majstorskih radionica. Takva ponuda pridonijela bi razvoju kulturnog turizma koji se temelji na regionalnom identitetu vezanom uz tradicijska obrtnička umijeća. Jedan od ciljeva akcije osnivanje je Muzeja tradicijskih igračaka u Mariji Bistrici što bi dodatno obogatilo turističku ponudu, a u konačnici imalo utjecaja i na gospodarski razvoj cijele regije.

Akcija *Dajmo djeci korijene i krila* zasniva se na kulturnim i edukativnim sadržajima putem kojih djeca već od vrtićke dobi upoznaju vrijednosti i značenja hrvatske baštine, odnosno tradicijskih dječjih igračaka, njima najbliži segment narodnog stvaralaštva, a temelji se na ideji da odgojno-obrazovne ustanove diljem Hrvatske poput vrtića, centara za nezbrinutu djecu, SOS dječjih sela, ali i dječjih bolnica dobiju komplet od 30 drvenih igračaka. Poznata je činjenica da pravilan odabir igrački potiče kod djece razvoj psihofizičkih vještina i oblikuje njihovu osobnost, stoga valja od malena djecu senzibilizirati za vlastitu baštinu. Moto akcije *Dajmo djeci korijene i krila!* i na simboličkoj razini ukazuje na važnost nasljeđa (korijeni) kao temelja za polazak u budućnost (krila).

Donacija igračaka¹ ustanovama uvijek je popraćena razgovorom o baštini u skladu s uzrastom djece kao i prigodno osmišljenom interaktivnom kazališnom predstavom koju izvode glumice *Laboratorija zabave* uz poruku da se baština treba čuvati, a znanje kroz igru dijeliti. Obogaćivanje donacije predstavom te veliko oduševljenje prisutne djece teško je opisati, stoga je čitateljima u nastavku ovog teksta priloženo jedno od brojnih pisama zahvale iz dječjih vrtića.

Odgojno-obrazovna dimenzija akcije proširuje se i reinterpretacijom teksta koji odgajateljice dobivaju te koriste prilikom svake igre s tradicijskim igračkama, *memory* karticama sa slikom igračke pomoću kojih djeca spremaju igračke te dodatnim vrijednim poklon-paketom ekološkog pribora za crtanje partnera Narodnih novina d.d., kojim djeca u radionicama kreativno izražavaju svoj doživljaj tradicije. U pripremi je, također, izrada serije slikovnica na temu očuvanja šuma, ekologije, ljepote zavičaja i tradicije izrade igračaka. Tako se cijeli projekt širi i obogaćuje novim sadržajima.

U proteklih godinu dana akcija je provedena u četrdeset vrtića i u jednoj dječjoj bolnici, od Čakovca do Vukovara, od Opatije do Dubrovnika. Prisustvo gradonačelnika i župana na svakoj takvoj dodjeli govori o značaju akcije za lokalne zajednice, kao i o njihovoj potpori. No, najvažnije je od svega uvijek topao i beskrajno radostan trenutak kada djeca otvore kutiju s igračkama.

Projektom je planirano obuhvatiti sto i osamdeset tisuća najmlađih budućih korisnika kulture i prenositelja nasljeđa.

---

¹ Donirane igračke izrađene su u skladu s propisima Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju – bojane su posebnim ekološkim bojama, spajane ekološkim ljepilom ili drvenim klicima, a rubovi su im dodatno obrađeni.

Zahvaljujući dobroj pripremi akcije *Dajmo djeci korijene i krila*, njenoj artikuliranosti i kvaliteti te podršci važnih partnera i pokrovitelja, ovako organizacijski i financijski zahtjevan projekt uspješno je realiziran. Partneri okupljeni oko projekta su Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatske šume u okviru projekta *Drvo je prvo*, Grad Zagreb – Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport (Odjel za predškolski odgoj), Zagrebačka županija, Krapinsko-zagorska županija, JANAF d.d., Narodne novine d.d. te medijski pokrovitelj Radio Kaj.

Pokazatelj važnosti i prepoznatljivosti akcije *Dajmo djeci korijene i krila* nagrada je *Najbolja akcija u 2013.* koju joj je svečano dodijelila Hrvatska udruga radija i novina, te posebno priznanje Hrvatskoga muzejskog društva za 2013. godinu.

PRILOG

Poštovana,

od srca zahvaljujemo Etnografskom muzeju na uključivanju DV „Hrvatski Leskovac“ u Vaš projekt „Darujmo djeci korijene i krila“ koji je razveselio i djecu i nas odrasle. Već godinama u našem vrtiću njegujemo pozitivan odnos djece i njihovih roditelja prema kulturnoj baštini našeg zavičaja, kako bi se održala znanja i vještine naših djedova i baka. Takve aktivnosti su uvijek vrlo zanimljive i atraktivne onima koji žele nešto naučiti, ali i onima koji žele podijeliti svoje znanje te sačuvati uspomenu na nekadašnje duhovne i kulturne vrijednosti.

Uključivanje našeg vrtića u projekt „Darujmo djeci korijene i krila“ bila je predivna nadogradnja naših nastojanja i, da metaforički kažemo, jedna „mala karika koja nedostaje“. Znamo da djeca uvijek reagiraju spontano i iskreno, a takva je bila i njihova reakcija kada ste razotkrili čarobnu kutiju s igračkama: glasan uzdah pa pljesak i radostan smijeh. Moram priznati da smo i mi odrasli nakratko „ostali bez daha“, zatečeni raznolikošću i folklornim šarenilom tradicionalnih igračaka. Dugo ih nismo držali u svojim rukama...

Također zahvaljujemo i Vašim partnerima iz Narodnih novina koji su nas darivali likovnim materijalom (njega nikad dovoljno) te mladim glumicama „Laboratorija zabave“ koje su nas na kraju našeg druženja zabavile poučnom

predstavom, koristeći u glumi tradicionalne igračke te tako zaokružile cijeli događaj.

Nakon Vašeg odlaska djeca su užurbano planirala što im od poklonjenih igračaka treba za njihovu specifičnu igru te su na glas „rezervirala“ svoje pravo na njih. Doživjela su kutiju kao kutiju s blagom, a naša je namjera takav odnos i zadržati. Jer ove su igračke zaista istinsko blago koje pronose duh nekih davnih vremena.

Nadamo se da će se ovaj projekt nastaviti i slijedećih godine te omogućiti mnoštvu dječjih vrtića ovakvo zabavno i poučno druženje koje smo mi doživjeli.

Srdačan pozdrav iz DV „Hrvatski Leskovac“!